

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

محمد ظاهر - امریکا

۰۵ می ۲۰۲۳

جنبش زنان و طالبان

بخش ۲۳

زنان و برخورد حکومت سرداران

سردار محمد داوود خان

سردار محمد داوود متولد کابل و تحصیل کرده فرانس، بیست و سه سال داشت که در کورس های پیاده نظام یک سال تربیت نظامی یافت. سال بعد جنرال (فرقه مشر) شد و به حیث قومندان عسکری و سپس نایب الحکومه ولایت مشرقی مقرر گردید. دو سال بعد نایب الحکومه و قومندان ولایت قندهار شد. به همین ترتیب رئیس تنظیمه و قومندان عمومی قوای مشرقی، قومندان قوای مرکز در کابل، وزیر دفاع در کابینه شاه محمود خان، سفیر افغانی در پاریس و بار دوم وزیر دفاع در کابینه شاه محمود خان ایفای وظیفه کرد. سردار محمد داوود بعد از خبر استعفاى صدراعظم تجرید شده، سپه سالار شاه محمود خان، در سپتمبر ۱۹۵۳ (سنبله ۱۳۳۲) از جانب محمد ظاهر شاه به حیث صدراعظم تعیین گردید.

در تشکیل حکومت سردار محمد داوود، به جز علی محمد خان معاون صدارت، دیگر اعضای کابینه همه چهره های جدید و تعلیم یافته و جوان چون دکتر محمد یوسف، دکتر علی احمد پوپل، دکتر عبدالرؤف حیدر، دکتر عبدالمجید، عبدالله ملک یار ... بودند. این حکومت زمانی که اوضاع جهان دستخوش تحولات چون مرگ ستالین، انتخاب آیزنهاور از حزب جمهوریخواه بعد از دوره طولانی ریاست جمهوری دموکرات ها، به حیث ریس جمهور امریکا، سقوط رژیم سلطنتی مصر با کودتای نظامیان به رهبری جنرال نجیب و جمال عبدالناصر، حاکمیت حزب کمونیست در چین، و شدت جنگ سرد و دو قطبی شدن جهان شده بود، به کار آغاز کرد.

تحولات سیاسی در سطح منطقه و جهان نیز رقم خورد. حاکمان جدید اتحاد شوروی، با سیاست «شعار همزیستی مسالمت آمیز»، دوستی و همکاری شان را با کشور های مختلف جهان و به خصوص کشور های جهان سوم گسترش دادند. دولت امریکا نیز بعد از متحد ساختن دول غربی در اتحادیه نظامی پیمان اطلس یا ناتو، توجه خود را به کشور های جهان سوم معطوف داشت تا آن کشور ها را در پیمان های نظامی سازمان دهد. تعدادی از کشور های آسیائی و افریقائی که از کشورهای غربی خاظره ای خوشی نداشتند، سهم گیری در اتحاد های نظامی را وابستگی تلقی کردند و

از الحاق در پیمان ها نظامی سرباز زدند و راه دیگری را در مسایل جهانی انتخاب کردند که «جنبش کشور های غیر منسلک» نامیده شد. در این جنبش با مرور زمان بسیاری از ممالک جهان سوم پیوستند. اولین کنفرانس « جنبش کشور های غیر منسلک» با اشتراک کشور های آزاد آسیا و افریقا در سال ۱۳۳۴ (۱۹۵۵) در اندونزیا انعقاد یافت.

حالت متحول جهان، در سیاست حکومت سردار محمد داوود نیز بی اثر نماند. محمد داوود خان به این نهضت جدید علاقه مند شد و سیاست بی طرفی افغانستان را از حالت غیر فعال به حالت فعال درآورد. دولت افغانستان برای پیشرفت امور انکشافی کشور سیاست بی طرفی خود را چنین برنامه ریزی کرد، هر کشوری که برای دادن کمک های بدون قید و شرط به افغانستان حاضر باشد، دولت افغانستان با آنها قرارداد امضاء می کند. اتخاذ این تدبیر عاملی شد که بسیاری از کشور های جهان چه بزرگ و یا کوچک با امداد کمک های شان به افغانستان علاقه مندی نشان دهند. دولت امریکا که با ایجاد پیمان های نظامی در منطقه به خاطر محاصره دو کشور کمونیستی همسایه افغانستان، از دولت پاکستان با کمک های نظامی حمایت می کرد. به تقاضای امداد نظامی دولت افغانستان که از طریق دیپلماتیک صورت گرفته بود، نظر به مناسبات سیاسی که با دولت پاکستان داشت و اختلافی که بین افغانستان و پاکستان روی قضیه پشتونستان داغ بود، به تقاضای افغانستان پاسخ روشن نداد. در قسمت کمک های نظامی، بی طرفی دولت افغانستان را با دقت زیر نظر گرفت و تنها به امداد تخنیکی و کمک مالی برای طرح وادی هلمند بسنده کرد.

سردار محمد داوود خان برای حفظ تعادل سیاست بی طرفی دولت افغانستان، استحکام و تداوم این سیاست بین شرق و غرب، با تدبیر و سیاست مداری سردار محمد نعیم خان وزیر خارجه، توانست که دولت افغانستان در هیچ یک از پیمان های نظامی عضو نگردد. اشتراک نماینده دولت افغانستان در کنفرانس باندونگ و بلگراد در ۱۳۳۴ تا ۱۳۴۰ (۱۹۵۵ و ۱۹۶۱)، به رسمیت شناختن جمهوری مردم چین در ۱۳۳۴ (۱۹۵۵)، ایجاد مناسبات دوستانه مالی، تخنیکی و مطبوعاتی با دولت هند و اتحاد شوروی با رفت و برگشت هیأت های هر دو کشور، مسافرت محمد ظاهر شاه و صدراعظم به اتحاد شوروی در بین سال ۱۳۳۵ و ۱۳۴۲ (۱۹۵۶ و ۱۹۶۳)، سفر محمد داوود صدراعظم به امریکا در ۱۳۳۷ (۱۹۵۸) و سفر صدراعظم المان غربی به افغانستان، صداقت و حق به جانب بودن سیاست بی طرفی فعال افغانستان را با وصف تبلیغات سوء در مورد قضیه پشتونستان، به جهانیان روشن ساخت. این رویداد های سیاسی افغانستان سبب تجدید نظر سیاست امریکا و کشور های غربی در قبال افغانستان گردید. چنان که آیزنهاور رئیس جمهور امریکا در سال ۱۳۳۸ (۱۹۵۹) برای پنج ساعت به افغانستان سفر دوستانه کرد. گرچه دیدار رئیس جمهور امریکا در ظاهر امر، تشریفاتی و تبلیغاتی بود و کدام اثری در بهبود مناسبات سیاسی بین دو کشور نداشت. به خصوص پافشاری سردار محمد داوود خان روی اختلافات دولت افغانستان با دولت پاکستان و ایران بالای قضیه پشتونستان و تقسیم آب رود هیرمند، حس اعتماد بین امریکا و افغانستان را چندان بهبود بخشید.

سردار محمد داوود خان برای تکمیل پلان پنج ساله ای اول و طرح پلان پنج ساله دوم به کمک مالی ضرورت داشت. این کمک ها را بایست از کشور های جهان به دست می آورد. امریکا از کمک مالی و نظامی به افغانستان نظر به سیاست جانبدار سردار محمد داوود خان از داعیه پشتونستان صرف نظر کرد. محمد داوود خان برای تقویت اردوی افغانستان به خصوص بعد از این که مناسبات افغانستان با دولت پاکستان روی مسأله بیرق(*) به هم خورد. لویه جرگه سال (۱۹۵۵) ۱۳۳۴ را که اعضای آن طور انتصابی دست چین شده بودند در کابل دایر کرد تا قضیه پشتونستان و خریداری اسلحه برای تقویت اردو را مهر تأیید ملی بزند.

چند روز بعد از ختم لویه جرگه، بولگانین صدراعظم و خزشچف منشی عمومی حزب کمونیست اتحاد شوروی، بنابر دعوت حکومت افغانستان به کابل سفر کردند. قرار داد قرضه به مبلغ صد میلیون دالر با تکتانه ۲،۵ در صد با حکومت سردار محمد داوود خان امضاء گردید و حمایت دولت شوروی از افغانستان در مسأله پشتونستان و کمک نظامی به حکومت افغانستان وعده داده شد.

حکومت محمد داوود خان از کمک مالی دولت شوروی در تطبیق پلان پنج ساله اول و عملی ساختن برنامه های اقتصادی، قیر ریزی سرک های شهر کابل، توسعه آب رسانی و سیستم آب آشامیدنی شهر کابل، اعمار سیلو، فابریکه جنگلک، اعمار شهرک های جدید، احداث تونل سالنگ، اعمار میدان های هوایی، تعمیرات بانک ها، لیسه ها، خوابگاه و پروژه های دیگر استفاده کرد.

حکومت سردار محمد داوود خان، رفع حجاب و نهضت زنان افغانستان، را در بخش ۲۴ دنبال کنید. ادامه دارد.

*****

(*) تغییر تشکیلات اساسی و تقسیم کشور پاکستان به واحد های چهارگانه پنجاب، سند، صوبه سرحد و بلوچستان در یک واحد اداری بزرگ و از بین بردن نام پشتون و بلوچ سبب نارضایتی دولت افغانستان گردید در کابل مظاهراتی صورت گرفت که منجر به پایان کردن و آتش زدن بیرق سفارت پاکستان گردید.

منابع :

افغانستان در مسیر تاریخ جلد دوم، میر غلام محمد غبار ،
زنان افغان زیر فشار عنعنہ ...، دکتر سید عبدالله کاظم،
تحلیل واقعات سیاسی افغانستان، عبدالحمید مبارز ،
افغانستان در پنج قرن اخیر، میر محمد صدیق فرهنگ،
خاطرات سیاسی، سید قاسم رشتیا .

امریکا اپریل (ثور ۱۴۰۲) ۲۰۲۳